

1.11.2011

SM027:00/2011

Jakelussa mainituille

Lausuntopyyntö, Ohje asuinkiinteistön pelastussuunnitelman laadinta

Sisäasiainministeriön pelastusosasto on asettanut 6.5.2011 asuinkiinteistöjen pelastussuunnittelua ohjaavan työryhmän.

Työryhmän tehtävänä on laatia aineistoa, jolla ohjataan asuinkiinteistöjen pelastussuunnittelua. Kehittämistyön lähtökohtana on asuinkiinteistöjen pelastussuunnitelmien tarkoituksen, menetelmien ja toimeenpanon uudelleen arviointi omatoimisen varautumisen kehittämistarpeiden näkökulmasta.

Sisäasiainministeriön pelastusosasto pyytää lausuntoanne oheisesta työryhmän laatimasta luonnoksesta ohjeeksi asuinkiinteistöjen pelastussuunnitelman laadinnasta.

Lausunto pyydetään toimittamaan sisäasiainministeriöön viimeistään 2.12.2011 osoitteeseen PL 26, 00023 VALTONEUVOSTO. Lausunto pyydetään toimittamaan sähköisesti osoitteisiin hare@intermin.fi ja vesa-pekka.tervo@intermin.fi. Tiedusteluihin vastaa ylitarkastaja Vesa-Pekka Tervo p. 040 - 719 7150. Lausuntopyyntö löytyy myös sähköisesti pelastustoimen nettisivuilta, www.pelastustoimi.fi kohdasta valmisteilla. Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut tahot.

Pelastusylijohtaja

Pentti Partanen

Ylitarkastaja

Vesa-Pekka Tervo

Liitteet

Luonnos ohjeeksi asuinkiinteistön pelastussuunnitelman laadinnasta

Jakelu

Aluehallintovirastot
Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry
Elinkeinoelämän keskusliitto
Finanssialan Keskusliitto ry
Liikenne- ja viestintäministeriö
Nuohousalan Keskusliitto ry
Oikeusministeriö
Onnettomuustutkintakeskus
Pelastuslaitokset
Pelastusopisto
Pientaloteollisuus PTT ry
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
Rakennusteollisuus RT ry
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Isännöitsijäliitto
Suomen Kiinteistöliitto
Suomen Kuntaliitto
Suomen Omakotiliitto
Suomen Paloinsinööriyhdistys
Suomen Palopäällystöliitto ry
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry
Suomen Sopimuspälokuntien Liitto ry
Suomen ympäristökeskus (SYKE)
Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL
Tulisija- ja savupiippuyhdistys TSY
Turva-alan yrittäjät ry
Turva- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ympäristöministeriö

Asuinkiinteistön pelastussuunnitelman laadinta

Ohje

Sisäinen turvallisuus

SISÄASIAINMINISTERIÖN JULKAISU [SARJAN NRO]

Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Asuinkiinteistöjen pelastussuunnittelua ohjaava työryhmä Puheenjohtaja Vesa-Pekka Tervo Sihteeri Ilona Nuutinen	Julkaisun laji Ohje Toimeksiantaja Sisäasiainministeriö Toimielimen asettamispäivä SM027:00/2011		
Julkaisun nimi Asuinkiinteistön pelastussuunnitelman laadinta			
Julkaisun osat			
Tiivistelmä Heinäkuussa 2011 voimaan tulleiden pelastuslain (379/2011) sekä valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta (407/2011) onnettomuuksien ennaltaehkäisyä koskevilla muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia pelastussuunnitelmien laadintaan. Ensimmäistä kertaa pelastussuunnittelun tarkoitusta määritellään keskeisiltä osiltaan jo lain tasolla. Vastaavasti asetustason määrittelyä on supistettu. Asuinrakennuksista pelastussuunnitelmavaltuutettuja ovat ne asuinrakennukset, joissa on vähintään kolme asuinhuoneistoa. Velvoite on rakennuskohtainen. Asuinkiinteistöissä pelastussuunnitelman laadinta ja sen ajantasaisuudesta huolehtiminen on omatoimisen varautumisen keskeinen työväline. Sen tavoitteena on tukea asuinkiinteistökohtaista riskien tunnistamista, turvallisuustyötä sekä varautumista onnettomuustilanteissa toimimiseen. Pelastussuunnitelma ei ole vakiosisältöinen asiakirja, koska sen lähtökohtana on kiinteistön erityispiirteiden ja riskien tunnistaminen. Pelastussuunnitelmassa tulee keskittyä käytännön turvallisuustyötä palvelevien sisältöjen luomiseen huomioiden nimenomaan ne asiat, jotka ovat tarkoituksenmukaisia kyseisen asuinkiinteistön turvallisuuden kehittämistarpeen kannalta arvioituna. Tässä sisäasiainministeriön ohjeessa esitetään perusteet ja linjat asuinkiinteistöjen omatoimisen varautumisen toteuttamisesta ja pelastussuunnitelman laadinnasta. Työryhmän työtä ohjaavina periaatteina oli asuinkiinteistöjen oman turvallisuusvastuun tunnistamisen helpottaminen sekä pelastussuunnittelun kehittäminen palvelemaan asukkaiden arkea. Tarkoituksena on jatkaa kehitystyötä edelleen siten, että jatkossa julkaistaan opas asuinkiinteistöjen pelastussuunnitelman laadinnasta sekä päivitetään koulutusjärjestelmää aineistoja vastaavilla sisällöillä. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää lisäksi kattavaa tiedotusta ja koulutusta. Sisäasiainministeriö asetti 6.5.2011 työryhmän asuinkiinteistöjen pelastussuunnittelun ohjausta varten. Työryhmän toimikausi oli 6.5.2011–30.9.2011. Työryhmän jäsenet: Vesa-Pekka Tervo, sisäasiainministeriö, puheenjohtaja Alpo Nikula, sisäasiainministeriö, varapuheenjohtaja Katja Ahola, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto Marina Furuholm, Isännöintiliitto Ansa Komi, Etelä-Karjalan pelastuslaitos Hannu Kuhanen, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos Karim Peltonen, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö Tuomas Pylkkänen, Helsingin pelastuslaitos Jaana Sallmén, Suomen Kiinteistöliitto ry Jari Turunen, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos Kimmo Vähäkoski, Pelastusopisto Työskentelyyn ovat lisäksi osallistuneet: Heikki Kangas, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos Heidi Partanen, Helsingin pelastuslaitos Jaakko Pekki, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos Työryhmän sihteerinä toimi Ilona Nuutinen Suomen Pelastusalan Keskusjärjestöstä.			
Avainsanat (asiasanat) Tarkista asiasanat ministeriön asiasanastosta: lines -> Sisäiset palvelut -> Tietopalvelu (linkki etusivulla)			
Muut tiedot Sähköisen julkaisun ISBN [xxx]-[xxx]-[xxx]-[xxx]-[x] (PDF), osoite www.intermin.fi/julkaisut			
Sarjan nimi ja numero Sisäasiainministeriön julkaisut [Sarjan numero]	ISSN 1236-2840		
Kokonaissivumäärä	Kieli	Hinta	ISBN [xxx]-[xxx]-[xxx]-[xxx]- Luottamuksellisuus
Jakaja Sisäasiainministeriö		Kustantaja/julkaisija Sisäasiainministeriö	

1. Pelastussuunnittelun merkitys

Suomessa syttyy yli 2000 asutopaloa vuodessa. Lisäksi asunnoissa tapahtuu vuosittain yli tuhat sellaista vaaratilannetta, jossa palon alku uhkaa levitä rakennuksessa. Tulipaloissa menehtyy ja vakavasti loukkaantuu noin sata henkilöä vuodessa, koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa menehtyy yli 2000 henkilöä ja vammautuu kymmeniä tuhansia. Asuinkiinteistöjen kiinteistö- ja kotivakuutukset korvaavat tuhansia vahinkoja vuosittain. Asuinkiinteistöjen kiinteistövakuutuksista korvataan palovahinkojen aiheuttamia omaisuusvahinkoja vuosittain noin 30 miljoonalla eurolla. Kotivakuutuksista vastaavia vahinkoja korvataan miltei 70 miljoonalla eurolla vuosittain. Kotivakuutukset korvaavat vuosittain yli 20 000 vuotovahinkoa, joiden korvaussumma nousee yli 80 miljoonan euron. Kiinteistövakuutuksista korvataan vuosittain yli 10 000 vuotovahinkoa ja yli 40 miljoonan euron korvaussumma.

Elin- ja asuinympäristön turvallisuus on merkittävä osa ihmisen turvallisuuden perustarpeista. Viranomaiset eivät yksin voi vastata turvallisuudesta, vaan esimerkiksi asuinkiinteistöjen turvallisuudesta vastaavat asukkaat yhdessä ja lopulta jokainen ihminen on itse vastuussa omien tekojensa ja valintojensa turvallisuudesta. Omasta henkilökohtaisesta, sekä oman ympäristön turvallisuudesta huolehtimisesta käytetään nimitystä omatoiminen varautuminen. Omatoiminen varautuminen tarkoittaa onnettomuuksien ehkäisyä, ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaamista vaaratilanteissa sekä sellaisiin pelastustoimenpiteisiin varautumista, joihin kytetään omatoimisesti.

Omatoimisen varautumisen velvoite koskee asuinkiinteistöä yhteisönä, mutta pelastuslaissa on myös jokaista asukasta koskevia yleisiä velvoitteita. Näitä ovat jokaisen toimintavelvollisuus¹, yleinen huolellisuusvaatimus² sekä velvollisuus varovaisuuteen tulen käsittelyssä³. Toisin sanoen jokainen asukas on esimerkiksi velvollinen vaaratilanteessa tekemään hätäilmoituksen, varoittamaan vaarassa olevia sekä ryhtymään kykyjensä mukaan pelastustoimenpiteisiin, noudattamaan yleistä huolellisuutta tulipalojen ja muiden onnettomuuksien välttämiseksi sekä noudattamaan erityistä huolellisuutta tulen ja vaarallisten aineiden käsittelyssä. Asukkaan velvollisuuksiin kuuluu lisäksi huoneistokohtaisten palovaroittimien hankinta ja sen toimivuudesta huolehtiminen.⁴

Asuinkiinteistöissä omatoimisen varautumisen työvälineenä toimii pelastussuunnitelma.⁵ Sen laadinnan tavoitteena on kehittää riskien tunnistamista, ennaltaehkäisyä sekä varautumista onnettomuustilanteissa toimimiseen eli asukkaiden ja kiinteistön turvallisuuden parantaminen. Pelastussuunnitelman laatimisvelvoite perustuu lainsäädäntöön.⁶

Pelastussuunnittelun ja turvallisuustyön pitää olla riskilähtöistä. Tämä tarkoittaa sitä, että suunnitellut toimenpiteet pohjautuvat tunnistettuihin riskeihin. Pelastussuunnitelmassa keskitytään jokapäiväiseen turvallisuuteen vaikuttaviin asioihin. Vastuu pelastussuunnitelman laadinnasta, ylläpidosta ja tarpeellisesta viestinnästä on taloyhtiöissä hallituksella. Asuinkiinteistöön voidaan myös erikseen nimetä turvallisuushenkilöitä. Nimetyillä ei ole juridista vastuuta taloyhtiön turvallisuudesta, vaan tehtävänä on tukea hallitusta kiinteistön turvallisuustyössä, aktivoida asukkaita yhteisen turvallisuuden parantamiseen sekä saada asukkaat kiinnittämään huomiota turvallisuusnäkökohtiin.

Pelastussuunnitelmaa ei laadita ja ylläpidetä pelastusviranomaista varten, vaan kohteen ja sen asukkaiden tarpeisiin. Vaikka pelastusviranomaisen valvoo palotarkastuksen yhteydessä pelastussuunnittelua, ei ensisijainen näkökulma ole valvonnallinen, vaan tavoitteena on omatoimisen varautumisen tukeminen ja ohjaaminen. Pelastuslaki ei velvoita asuinkiinteistöjä toimittamaan pelastussuunnitelmaa tai sen yhteenvedtoa

¹ Pelastuslaki 379/2011 (PelL) 3 §

² PelL 4 §

³ PelL 5 §

⁴ PelL 17 §

⁵ Pelastuslain 15 §:ssä tarkoitettu pelastussuunnitelma on laadittava:

1) asuinrakennuksiin, joissa on vähintään kolme asuinhuoneistoa; Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (VNA 1 § 1 mom.)

⁶ Rakennukseen tai muuhun kohteeseen, joka on poistumisturvallisuuden tai pelastustoiminnan kannalta tavanomaista vaativampi tai jossa henkilö- tai paloturvallisuudelle, ympäristölle tai kulttuuriomaisuudelle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat, on laadittava pelastussuunnitelma 14 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä. Pelastuslaki (PelL) 15 § 1 mom.

pelastusviranomaiselle. Pelastussuunnitelma tai sen yhteenveto on toimitettava kuitenkin pelastuslaitokselle, mikäli pelastuslaitos sitä edellyttää.

Pelastuslaitoksille on erikseen säädetty nimenomainen velvoite antaa neuvontaa pelastussuunnitelman laadinnasta.⁷ Viranomaiset myös tuottavat tietoa sellaisista ulkoisista riskeistä, joihin asuinkiinteistö ei voi toiminnallaan vaikuttaa, mutta jotka on otettava huomioon pelastussuunnitelmassa.

Pelastussuunnitelman tarkoitus on herättää huomaamaan asuinympäristössä esiintyvät vaaratekijät ja ehkäisemään vaaratilanteiden ja vahinkojen syntymistä. Pelastussuunnitelman laadinnan ja toteuttamisen kautta asuinkiinteistö tekee turvallisuustyötänsä ja vastaa siten siihen turvallisuustehtävään, joka sille on asetettu ja joka toisaalta on hyvin perusteltavissa asukkaiden oman edun kannalta.

Tämän ohjeen tarkoituksena on antaa yhtiön hallituksille ja isännöitsijälle erilaisia vaihtoehtoja siitä, kuinka pelastussuunnitelma ja pelastussuunnitelmassa käsitellyt turvallisuusasiat saataisiin osaksi jokapäiväistä elämistä ja asumista. Yhteisenä tavoitteena on kotiympäristön turvallisuuden ja turvallisuudentunteen lisääminen. Tavoitteen saavuttamiseksi on pelastussuunnitelmasta tiedottaminen ja asukkaiden aktivointi erityisen tärkeää.⁸

2. Vaarojen ja riskien tunnistaminen sekä ennaltaehkäisy

2.1 Vaarojen ja riskien tunnistaminen asuinkiinteistössä

Pelastussuunnitelmassa on oltava selostus vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä. (PelL 15 § 2 mom.)

Lähtökohta turvallisuuden kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi on olemassa olevien vaarojen ja uhkien tunnistaminen. Vasta tämän jälkeen on mahdollista suunnitella ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet. Pelastuslain mukaan pelastussuunnitelmassa on esitettävä selostus vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä. Tällä tarkoitetaan juuri tunnistettujen vaarojen ja uhkien sekä niitä vastaavien toimenpiteiden kirjaamista pelastussuunnitelmaan. Toimenpiteet voivat luonteeltaan olla riskejä ennaltaehkäiseviä tai riskien seurauksia lievittäviä.

Esimerkiksi tulipalo ja liukastuminen voivat aiheuttaa vakavia vahinkoja, ja niiden ennaltaehkäisyssä on tärkeää ottaa huomioon vahingon toteutumisen todennäköisyyttä lisäävät asiat. Arvioidessa vaaratekijöitä on syytä ymmärtää, että ihminen ja ihmisen toiminta ovat yleisimpiä syitä onnettomuuksien ja vahinkojen taustalla. Tulipalo voi aiheutua esimerkiksi tietämättömyydestä (sähkölaitteiden huoltamatta jättäminen) tai liukastuminen voi olla seuraus huoltotöiden laiminlyönnistä (väylien hiekoittamatta jättäminen). Tärkeä on siis tunnistaa tekijät, jotka voivat johtaa vaaratilanteisiin. Näin voidaan valita keinot, joilla vaaratilanteet voidaan välttää ja niiden seurauksia rajata.

Pelastussuunnitelma rakentuu tunnistettujen riskien ympärille. Tunnistetut vaarat ja uhat, niiden taustalla olevat tekijät ja tilanteet sekä tarvittavat toimenpiteet kirjataan pelastussuunnitelmaan.⁹ Esimerkiksi asuinhuoneistossa syttyvän tulipalon ehkäisemiseksi on perusteltua jakaa asukkaille tietoa yleisimmistä syttymissyistä, palonehkäisystä sekä oikeasta toiminnasta tulipalotilanteessa.

Seuraavassa on listattu näkökulmia, joita voidaan hyödyntää vaaroja arvioidessa:

- Ovatko asuinkiinteistön turvallisuustyön vastuut ja roolit selkeästi määritetty (työnjako mahdollisen turvallisuushenkilöstön, kiinteistönhuollon, isännöitsijän ja hallituksen kesken)?
- Onko varmistettu edellytykset tehtävien hoitoon (vastuuhenkilöiden koulutus, aika, rahoitus)?
- Onko asukkailla tarvittavia turvallisuustietoja ja -taitoja (toiminta erilaisissa vaaratilanteissa)?

⁷ Pelastuslaitoksen tulee antaa neuvontaa pelastussuunnitelman laadinnasta. (VNA 2 § 4 mom.)

⁸ Ohjeen luku 6: Asukkaiden ja muiden asianomaisten perehdyttäminen pelastussuunnitelman tietoihin

⁹ PelL 15 § 2 mom.

- Onko asuinkiinteistön rakenteellinen ja tekninen turvallisuus riittävällä tasolla, sekä huolto ja ylläpito järjestetty asianmukaisesti?
- Onko asukkaille ja muille kiinteistön käyttäjille tiedotettu pelastussuunnitelmasta?
- Onko kiinteistössä riittävä välineistö turvallisuuden ylläpitämiseksi ja onnettomuustilanteissa toimimiseksi?
- Seurataanko kiinteistössä säännöllisesti laitteiden ja järjestelmien huoltojen asianmukaisuutta?
- Koskevatko asuinkiinteistöä erityispiirteet, kuten vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvä onnettomuusriski? (Viranomaisilla on tietoa niistä alueen riskeistä, joihin asuinkiinteistössä on varauduttava.)
- Tuntevatko asukkaat sisälle suojautumisen periaatteet (ovien, ikkunoiden ja ilmastoinnin sulkeminen ja tiivistäminen)?
- Onko myös muut ulkoiset riskitekijät otettu huomioon (ohjeistus kunnallistekniikan häiriötilanteita varten tms.)?
- Tuntevatko asukkaat omat velvoitteensa turvallisuuteen liittyen (palovaroitin, tavaroiden säilytys jne.)?
- Onko asuinkiinteistössä asianmukainen kiinteistövakuutus, ja tuntevatko asukkaat huoneistokohtaisen vakuutuksen merkityksen osana vakuutusturvaa?
- Pystyykö asuinkiinteistö reagoimaan havaittuihin puutteisiin ja vaaroihin riittävän nopeasti?

Vaarojen tunnistamisessa on hyödynnettävä kiinteistössä asuvia ja työskenteleviä henkilöitä, koska heillä on paras mahdollinen tuntemus kiinteistön olosuhteista ja erityispiirteistä. Mikäli kiinteistössä on useita käyttäjiä, tulee kaikkia kuulla monipuolisesti (esim. kerrostalon alakerrassa toimivien yritysten vastuuhenkilöt). Apuna voidaan käyttää myös ulkopuolista asiantuntijaa, mutta asiantuntijatyöllä ei voida korvata kiinteistössä asuvien ja työskentelevien tietämystä tai roolia suunnitteluprosessissa. Lisäksi ulkopuolisia asiantuntijoita käytettäessä on syytä kiinnittää erityistä huomiota pelastussuunnitelmasta tiedottamiseen ja yhtiön hallituksen sekä asukkaiden perehdyttämiseen turvallisuuskäytäntöihin.

Palotapaturmien lisäksi asuinkiinteistöjen turvallisuustyössä kannattaa huomioida muutkin tyypilliset tapaturmariskit kuten kaatumiset, putoamiset ja liukastumiset. Esimerkiksi talvikaudella katolta putoavan lumen ja jään sekä väylien liukkauden tuottamat riskit on tärkeää huomioida asuinkiinteistön turvallisuuden arvioinnissa.

Riskien hallintaan on olemassa lukuisia malleja. Yhteistä niille kaikille on niiden perusrakenne, johon kuuluu:

- Vaaratekijöiden tunnistaminen
- Vaaratekijöiden aiheuttamien seurauksien ja niiden toteutumisen todennäköisyyden arvioiminen
- Ennaltaehkäisy ja vahinkoja rajoittavien toimenpiteiden suunnittelu
- Toimenpiteiden toteutumisen aikataulun ja vastuiden määrittely
- Toimenpiteiden toteuttaminen ja toimenpiteiden onnistumisen mittaaminen
- Turvallisuuden seuranta ja kehittäminen.

Turvallisuuden seuranta ja ohjeistuksien päivittäminen kannattaa suunnitella ennakolta. Tällä tavalla voidaan varmistaa, että pelastussuunnitelma palvelee tarkoituksenmukaisesti asumisen arkea.

2.2 Onnettomuuksien sekä vaaratilanteiden ehkäisy

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

- 1) ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
- 2) varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa;
- 3) varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
- 4) ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.

Edellä 1 momentissa säädetty koskee myös muualla kuin rakennuksessa harjoitettavaa toimintaa sekä yleisötilaisuuksia. (PelL 14 §)

Vaaratilanteita voidaan ehkäistä ennalta puuttamalla tekijöihin ja olosuhteisiin, jotka voivat johtaa vaarallisten ja epätoivottujen tapahtumien toteutumiseen. Pelastuslaki velvoittaa asuinkiinteistöä tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisyyn, varautumiseen henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa sekä varautumiseen tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin omatoimisesti kyetään.¹⁰ Poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä pelastustoiminnan helpottamiseksi on kiinnitettävä huomiota esimerkiksi rakennusten uloskäytävien ja pelastusteiden esteettömyyteen. Tämä merkitsee, että rakennuksen ympäristö ja tilat on pidettävä siinä kunnossa, että tulipalon syttymisen tai tahallisen sytyttämisen sekä palon leviämisen vaara on vähäinen ja että asukkaat voivat vaaran uhatessa nopeasti poistua tai heidät voidaan pelastaa rakennuksesta.¹¹ Kerrostalojen porrashuoneissa ei saa säilyttää tavaraa.¹² Palaessaan esimerkiksi lastenvaunut tuottavat myrkyllistä savua käytävään ja siten aiheuttavat vakavaa vaaraa asukkaille. Pelastuslaki ei kiellä taloyhtiön hankkimia ja ylläpitämiä tavanomaisia kynnysmattoja, eikä asuntokohtaisia ovikoristeita edellyttäen, että niistä ei aiheudu haittaa poistumiselle.

Helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa ei saa säilyttää ullakolla, kellarissa, rakennuksen alla tai rakennuksen välittömässä läheisyydessä niin, että siitä aiheutuu tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara tai että se vaikeuttaa tulipalon sammuttamista.¹³ Tässä yhteydessä täytyy ottaa huomioon myös määräykset vaarallisten aineiden säilyttämisestä. Edellä mainitut seikat on erityisesti otettava huomioon asukkaiden ohjeistuksessa sekä taloyhtiön huollon suunnittelussa. Turvallisuuteen tulisi kiinnittää erityistä huomiota remonttien aikana, jolloin ulkopuolisten pääsy kiinteistön tiloihin on tavallista helpompaa ja vahingontekojen sekä varkauksien riskit kasvavat. Tämä koskee sekä taloyhtiön että asukkaan teettämiä ja tekemiä korjaustoimia. Korjaustöiden yhteydessä on myös varmistettava tulityöohjeiden noudattaminen sekä järjestettävä riittävä valvonta.¹⁴

Roskia ja muita jätteitä saa säilyttää vain niille varatuissa paikoissa. Jäteastioiden ja tavaravarastojen sijoittelussa sekä lukitusjärjestelyissä tulee ottaa huomioon tahallisen sytyttämisen estäminen sekä tulipalon leviämisen mahdollisuus.¹⁵

Asuinkiinteistön sammutus- ja pelastusvälineet on pidettävä kunnossa.¹⁶ Myös sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet sekä poistumisreittien opasteet ja valaistus on tarkastettava ja huollettava säännöllisesti sekä pidettävä toimintakunnossa. Asuinkiinteistöissä on huolehdittava myös muiden taloyhtiökohtaisten laitteiden ja laitteistojen kunnossapidosta sekä ilmanvaihtolaitteiden huollosta ja nuohouksesta.¹⁷ Laitteistojen kunnossapito ja huolto on suositeltavaa huomioida kiinteistönhuoltosopimuksissa sekä kirjata taloyhtiön huoltokirjaan niissä yhtiöissä, joissa huoltokirja on käytössä. Pelastussuunnitelmassa on suositeltavaa olla maininta tästä. Milloin huoltokirjaa ei ole, tiedot voidaan tarvittaessa kirjata esimerkiksi pelastussuunnitelman liitteeksi. Laitteistojen häiriötilanteiden selvittämiseksi tarvittavat yhteystahot ja -tiedot löytyvät yleensä huoltokirjasta mikäli sellainen on käytössä¹⁸ tai vaihtoehtoisesti pelastussuunnitelmaan voidaan liittää vastaava yhteystietosivu. Yhteystietoihin kirjataan huoltoyhtiön tai huoltomiehen sekä isännöitsijän yhteystiedot sekä mahdolliset muut yhteystiedot, esimerkiksi vartiointi-, lasi- ja putkiliike, kiinteistön vakuutusyhtiön vahinkoilmoitusnumero, vesi- ja sähkölaitoksen vikapäivystysnumerot, yms. Pelastussuunnitelmaan kirjatuissa ohjeissa määritetään kuka vastaa yhteydenotosta em. huoltotahoihin.

¹⁰ PelL 2 § sekä 14§ 1 mom. kohdat 1, 2, 3

¹¹ PelL 9 §

¹² PelL 10 §

¹³ PelL 9 §

¹⁴ PelL 4 ja 5 §

¹⁵ PelL 9 §

¹⁶ PelL 12 §

¹⁷ PelL 13 §

¹⁸ Talon huoltokirja on kiinteistökohtainen asiakirjakokonaisuus ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 66 §:n tarkoittama rakennuksen käyttö- ja huolto-ohje, joka sisältää kiinteistön perustietojen lisäksi kiinteistön ylläpitoon liittyvät ohjeet ja tavoitteet sekä seurantatietoja. Huoltokirja on kiinteistön ylläpidon työkalu ja se on maankäyttö- ja rakennuslain mukaan laadittava kaikista rakennusluvan alaisista uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeista. Ennen vuotta 2000 rakennetuille kiinteistöille huoltokirjan laatiminen on vapaaehtoista.

Laitteistojen häiriötilanteita varten pelastussuunnitelmaan voidaan kirjata myös järjestelmien ja niihin liittyvien pääsulkujen sijainnit (esimerkiksi sähkö, vesi, kaasu, lämmitys, ilmanvaihto). Lisäksi pelastussuunnitelmaan voidaan kirjata esimerkiksi pääkeskusten sijainti, ilmanvaihdon pysäytyspainikkeen sijainti sekä porraskäytävän savunpoistoluukun avauspainikkeen sijainti. Sähkönjakelun häiriöiden varalta pelastussuunnitelmaan kirjataan hissien huollon päivystysnumero. Tässä yhteydessä on syytä selkeästi erottaa asukkaiden vastuulle kuuluvat toimenpiteet sellaisesta turvallisuustekniikan ylläpidosta ja huollosta, mikä on kiinteistön vastuulla.

Osa asuinkiinteistön omatoimista varautumista on turvallisuusmateriaalin hankinta. Tarkoituksenmukainen alkusammutus-, pelastus- ja raivauskalusto, henkilösuojaimet, ensiaputarvikkeet sekä muu materiaali kuuluvat oleellisina osina asuinkiinteistön turvallisuutta lisääviksi tekijöiksi. Materiaalien ja varusteiden hankintaa on syytä arvioida niiden tarvetta tehtyyn riskinarviointiin nähden. Esimerkiksi asuinkiinteistön sijainti lähellä erityistä vaaraa aiheuttavaa kohdetta voi edellyttää tavanomaista laajempaa ja suurempaa määrää suojautumisvarusteita. Edellä mainittujen varusteiden, kaluston sekä tarvikkeiden määristä tai laadusta ei ole yksityiskohtaisia säädösvelvoitteita. Pelastusviranomaisen voi kuitenkin määrätä erityisestä syystä hankkimaan tarkoituksenmukaista sammutuskalustoa ja pelastustyötä helpottavia laitteita¹⁹.

Turvallisuuden omatoiminen seuranta

Pelastussuunnitelma tulee pitää ajan tasalla.²⁰ Pelastussuunnitelman ajantasaisuudella tarkoitetaan suunnitelman säännöllistä päivittämistä siten, että suunnitelman sisältö vastaa aina asuinkiinteistön tilannetta.

Asukkaiden ja muiden kiinteistön käyttäjien omatoimisen turvallisuusseurannan kautta turvallisuutta vaarantavat tekijät havaitaan nopeasti ja toimenpiteet asian korjaamiseksi voidaan aloittaa ripeästi. Menettelyt, joilla ilmoitetaan havaituista vaaratilanteista sekä puutteista, tulisi kirjata pelastussuunnitelmaan. Toimiva kirjauskäytäntö on tehokas väline ennaltaehkäisytöiden kehittämisessä. Pelastussuunnitelman päivittämisessä ja ajan tasalla pitämisessä voidaan lisäksi hyödyntää taloyhtiön omatoimisesti tekemiä turvallisuusarviointoja, joissa huomioita voidaan kiinnittää valittujen teemojen mukaisesti esimerkiksi opasteiden kuntoon tai turvallisuuslaitteistojen toimintaan.

Kerättyä tietoa turvallisuudesta käytetään hyväksi kiinteistön turvallisuustason arvioinnissa, toimenpiteiden valinnassa sekä kohdentamisessa. Tieto turvallisuuden nykytilasta tukee siten toiminnan suunnittelua. Kiinteistön hallituksen tehtävä on varmistaa, että turvallisuuden parantamiseksi tehtävät toimenpiteet tulevat tehdyksi. Turvallisuuden ylläpitämisessä ja parantamisessa myös isännöitsijän rooli on keskeinen. Isännöitsijän omalla aktiivisuudella vaarojen arvioinnissa, vaaratilanteiden havaitsemisessa ja ennen kaikkea niihin puuttumisessa on suuri merkitys.

3. Ohjeet erilaisia onnettomuuksia sekä vaara- ja häiriötilanteita varten

Pelastussuunnitelmassa on kuvattava mitä ohjeita asukkaille ja muille kiinteistön käyttäjille annetaan onnettomuuksien ehkäisemiseksi, sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimisesta.²¹ Toimintaohjeet on annettava niiden tunnistettujen vaaratekijöiden ja uhkien varalta, joihin asuinkiinteistön pelastussuunnitelmassa varaudutaan. Toimintaohjeet voivat koskea esimerkiksi toimintaa tulipalotilanteessa (alkusammuttaminen, hälyttäminen jne.), vesivahinkoa (esim. vahinkojen torjunnan ensitoimenpiteet ja hälytysnumerot) sekä laitteistojen häiriötilanteiden aikaista toimintaa (esitelty kohdassa 2.2).

Lisäksi toimintaohjeissa huomioidaan kiinteistön ulkopuoliset riskit ja annetaan yleiset toimintaohjeet niiden varalta. Samassa yhteydessä on suositeltavaa muistuttaa hyvistä käytänteistä, kuten kotivaran säilyttämisestä.

---

¹⁹ PelL 82 §

²⁰ VNA 2 § 3 mom.

²¹ PelL 15 § 2 mom. 3 kohta

Toimintaohjeet on annettava tiedoksi kaikille asukkaille ja kiinteistön muille käyttäjille. Lisäksi toimintaohjeet on myös hyvä julkaista taloyhtiön internet-sivuilla. Sähköistä tiedottamista ei kuitenkaan voida pitää ainoana viestintäkeinona. Toimintaohjeiden on oltava selkeitä ja ohjeet tulisi tarpeen mukaan olla saatavissa eri kieliversioina. Ohjeissa on suositeltavaa käyttää kuvitusta selkeyden lisäämiseksi. Säännöllinen ohjeiden esittelemine ja läpikäyminen on hyödyllistä, koska siten voidaan parantaa asukkaiden osaamistasoa ja varmistaa oikea toiminta eri vaaratilanteissa.

Ohjeistuksessa kannattaa hyödyntää olemassa olevia pelastustoimen tuottamia lukuisia turvallisuusaineistoja (esimerkiksi www.pelastustoimi.fi sekä pelastuslaitosten internet-sivut).

4. Sammutus- ja pelastustehtävien edellytysten turvaaminen

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi. (PelL 14 § 1 mom. 4 kohta)

Sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet sekä poistumisreittien opasteet ja valaistus tulee tarkastaa ja huoltaa säännöllisesti sekä pitää toimintakunnossa.

Osoitemerkintä

Asuinkiinteistöissä on oltava näkyvä osoitemerkintä helpottamaan ja nopeuttamaan kohteen löytymistä.²² Asuinkiinteistön on huolehdittava, että rakennuksen ja porrashuoneen tunnusta ilmaiseva numero tai kirjain on asetettu asianmukaisella tavalla. Osoitemerkintä opastaa myös hälytys- ja huoltoajoa. Kerros- ja rivitalojen osoitemerkintöjen on pimeän aikana oltava valaistut sen mukaan kuin kunta on asiasta päättänyt. Opastaulun käyttöä kannattaa harkita, jos asuinkiinteistö muodostuu useammasta rakennuksesta tai porrashuoneesta. Onnettomuustilanteessa on tärkeää järjestää opastus pelastushenkilöstölle, jotta avun tarvitsija löytyy viivytyksettä.²³

Ajoväylät

Pelastuslain mukaan kiinteistön omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että hälytysajoneuvoille tarkoitetut ajotiet ja muut kulkuyhteydet (pelastustiet) pidetään ajokelpoisina ja esteettöminä ja että ne on merkitty asianmukaisesti. Pelastustielle ei saa pysäköidä ajoneuvoja eikä asettaa muutaakaan estettä.²⁴

Ajoväylä voidaan merkitä pelastustieksi ainoastaan, mikäli se on merkitty pelastustieksi rakennuslupa-asiakirjoissa ja rakennettu sellaiseksi. Tällä tavalla voidaan varmistaa, että ajoväylän mitoitus ja kantavuus on raskaille hälytysajoneuvoille riittävä. Muussa tapauksessa vaarana on, että pelastustieksi merkitty väylän koko tai kantavuus ei riitä hälytysajoneuvokalustolle pelastustehtävän yhteydessä, mikä voi aiheuttaa pelastustoiminnan epäonnistumisen.

Pelastustien tarkoitus on mahdollistaa viivytyksetön pelastustoiminta, joten pelastustien huoltoon kuten esimerkiksi lumen puhdistamiseen on syytä kiinnittää erityistä huomiota.

Muiden hälytysajoneuvojen (esimerkiksi ambulanssien) pääsystä riittävän lähelle kiinteistöä voidaan huolehtia osana ajoväylä- ja pysäköintisuunnittelua. Mikäli tavanomaisen ajoväylän käyttöä halutaan rajata, tulee pelastustie kilven sijasta käyttää muita kieltokilpiä. Päätöksen tästä tekee taloyhtiö.

5. Omatoiminen varautuminen poikkeusoloihin

Pelastussuunnitelmassa on selvítettävä myös, miten pelastuslain 14 §:n mukainen omatoiminen varautuminen toteutetaan poikkeusoloissa. (VNA 2 § 2 mom.)

²² Maankäyttö ja rakennusasetus 84 §

²³ PelL 14 § 1 mom. 4 kohta

²⁴ PelL 11 §

Asuinkiinteistöjen omatoiminen varautuminen liittyy osaltaan väestönsuojeluun ja kattaa myös toiminnan valmiuslain tarkoittamissa poikkeusoloissa. Poikkeusoloissa yksittäiset kiinteistöt liitetään osaksi pelastustoimen johtamaa omatoimisen varautumisen organisaatiota. Tällöin kiinteistön asukkaita voidaan valmiuslain mukaisin valtuuksin määrätä työvelvollisina väestönsuojelutehtäviin. Käytännössä tämä tarkoittaa kiinteistökohtaisen suojeluhenkilöstön kouluttamista ja tehtäviinsä asettamista.

Kiinteistökohtaisia väestönsuojelutehtäviä ovat ensiapu-, raivaus- ja sammutustehtävät. Lisäksi keskeinen tehtävä on asukkaiden suojaaminen väestönsuojaan tai sisätiloihin viranomaisten ohjeiden tai määräysten mukaan.

Poikkeusoloista ja niiden mukaisista toimivaltuuksista säädetään asetuksella. Perusteena asetukselle voi olla erityisen vakava tapahtuma tai suuronnettomuus, kuten esimerkiksi laajalle levinnyt tartuntatauti tai Suomeen kohdistunut aseellinen hyökkäys tai sen uhka. Näistä kiinteistökohtaista varautumista ja toimenpiteitä edellyttävät ennen kaikkea sotilaalliset uhkat sekä suuronnettomuudet, joiden vaikutuksiin liittyy huomattava välillinen sekä välitön uhka ihmisten hengellä ja terveydelle että omaisuudelle. Sotilaallisen kriisin ei odoteta kehittyvän hetkessä; tilanteen kehittyminen poikkeusoloksi vienee useista viikosta kuukausiin. Poikkeusoloihin johtava suuronnettomuus voi kuitenkin kehittyä tunneissa tai vuorokausissa.

Poikkeusoloissa ovat olemassa samat vaarat ja uhkat kuin normaalioloissa. Näiden lisäksi muut uhat voivat lisääntyä tai korostua. Tällaisia vaaroja ja uhkia ovat mm. säteilyvaara, laaja tautiepidemia, laaja ja pitkäaikainen sähkö- ja energiakatkos tai sodan aikana erilaiset asevaikutukset. Poikkeusoloissa viranomaispalvelut eivät ole samalla tasolla, kuin normaaliaikana. Siksi asukkaiden on selvittävä vaativammista poikkeustilanteista omatoimisesti ja itsenäisemmin, kuin normaaliaikana.

Normaalioloissa asuinkiinteistöt varautuvat väestönsuojeluun lähinnä kiinteistökohtaisen väestönsuojan huollosta ja ylläpidosta sekä varustelusta vastaamalla. Lisäksi kiinteistöt voivat hankkia normaaliolojen tarpeisiin erilaisia ensiaputarvikkeita, jotka tarvittaessa palvelevat myös poikkeusolojen tarpeita.

Pelastussuunnitelman poikkeusoloja koskevaan osaan kirjataan ne vaarat ja uhkat sekä sellaiset toimenpiteet, jotka korostuvat poikkeusoloissa ja joita ei ole käsitelty muissa pelastussuunnitelman osissa. Pelastussuunnitelman poikkeusoloja koskevaan osaan kirjattavia seikkoja ovat esimerkiksi:

- Poikkeusolojen riskit ja uhkat
- Varautumistoimenpiteet poikkeusolojen uhka- ja vaaratilanteisiin, joita ei ole käsitelty normaaliajan pelastussuunnitelmaosassa
- Väestönsuojan laitteiden ja varusteiden hankinta, kunnossapito ja tarkastukset normaaliaikana (osana muuta kiinteistön huolto-ohjelmaa)
- Suojautumisen valmistelut (väestönsuojan tyhjentäminen ja rakenteiden muokkaaminen suojautumiskäyttöön tai tilapäisen suojan rakentaminen ja varustaminen)
- Suojautuminen poikkeusoloissa (viranomaisten antama hälytys sekä taloyhtiön sisäinen hälyttäminen, asukkaiden suojaan mukaan ottama materiaali, suojautumisen johtaminen jne.)
- Varautuminen evakointiin.

Suojautuminen

Pelastussuunnitelmassa ohjeistetaan asukkaiden suojautumismahdollisuudet poikkeusolojen vaarojen varalta. Suojautuminen toteutetaan vain viranomaisten määräyksestä.

Väestönsuoja

Väestönsuoja on tarkoitettu suojaamaan ihmisiä aseellisen hyökkäyksen vaikutuksilta. Muuna aikana väestönsuojaa voi käyttää muihin tarkoituksiin ottaen huomioon suojan varsinainen käyttötarkoitus. Rakennukseen, jossa ei ole varsinaista väestönsuojaa voidaan tarvittaessa varustaa tilapäinen suojatila. Väestönsuojassa on teknisiä erityislaitteita ja materiaalia, kuten ilmastointilaitteistot, tiiviit ovet ja luukut sekä suojavarusteet on pidettävä kunnossa. Kunnossapitoon kuuluu myös väestönsuojan tarkastaminen. Väestönsuoja tulee olla otettavissa suojautumiskäyttöön 72 tunnin sisällä määräyksestä. Asuinkiinteistön pelastussuunnitteluun kuuluu väestönsuojan tyhjentämisen ja käyttökuntoon laitton suunnittelu.²⁵

---

²⁵ PelL 76 §

Evakuointi

Mikäli suojatiloja ei jollakin alueella ole riittävästi, suojauskeinona voidaan etenkin poikkeusoloissa käyttää ihmisten siirtymistä pois uhatulta alueelta eli evakuointia. Evakuointiin varautuminen tarkoittaa ohjeita muun muassa toimenpiteistä jätettäessä asunto tyhjilleen, mukaan otettavista tavaroista ja elintarvikkeista, kokoontumisesta, siirtymismahdollisuuksista sekä muista toimenpiteistä evakuointia toteutettaessa. Evakuointia käytetään suojautumiskeinona vain viranomaisten kehotuksesta ja heidän antamiensa ohjeiden mukaisesti.

6. Asukkaiden ja muiden asianomaisten perehdyttäminen pelastussuunnitelman tietoihin

Pelastussuunnitelmasta tiedottaminen

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisten rakennuksen tai muun kohteen asukkaille ja työntekijöille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon. (VNA 2 § 3 mom.)

Pelastussuunnitelmaa koskevan tiedottamisen tavoitteena on, että asukkailla ja kiinteistössä säännöllisesti työskentelevillä sekä asioivilla on tarvittavat tiedot kiinteistöön liittyvistä riskeistä ja niihin varautumisesta. Ensisijaista on, että asukkaat ja kiinteistössä toimivat tuntevat kiinteistön turvallisuuteen liittyvät toimintaohjeet. Tiedottamisesta huolehtiminen on rakennuksen omistajan (taloyhtiön hallituksen) vastuulla.

Useamman rakennuksen yhtiössä pelastussuunnitelmasta on laadittava ja tiedotettava erikseen jokaisessa rakennuksessa. Käytännössä taloyhtiöissä on huomioitava kunkin rakennuksen ominaispiirteet. Esimerkiksi asunto-osakeyhtiössä, joka muodostuu kerrostalosta ja rivitalosta tai eri-ikäisistä rakennuksista pelastussuunnitelma voi eri rakennusten osalta olla hyvinkin erilainen.

Käytännössä tiedottaminen asuinkiinteistössä voidaan hoitaa monella tapaa. Tarkoituksenmukaisimman tavan valintaan vaikuttavat muun muassa yhtiön koko ja toiminta. Menetelmästä riippumatta tiedottamisessa on huolehdittava siitä, että tieto suunnitelmasta on tasapuolisesti kaikkien kiinteistössä asuvien sekä säännöllisesti asioivien tai työskentelevien käytettävissä.

Pelastussuunnitelman toimeenpanoon osallistuvilla henkilöillä tai tahoilla, joille pelastussuunnitelmasta tulee tiedottaa, tarkoitetaan esimerkiksi taloyhtiön kiinteistöhuoltoa, talonmiestä ja siivouksesta vastaavaa yritystä tai henkilöä.

Pelastussuunnitelman jaetaan asukkaille huoneistokohtaisesti. Vuokralaisille pelastussuunnitelma kannattaa antaa vuokrasopimuksen teon yhteydessä. Lisäksi pelastussuunnitelman jalkauttamisessa voidaan käyttää muita tiedotuskanavia kuten,

- porrashuoneiden ilmoitustauluja (pysyvä tiedote, jossa tärkeimmät yhteystiedot jne. ja lisäksi kuukausittain vaihtuva tietoisku/kuukauden toimintaohje)
- taloyhtiön kotisivuja
- kirjallisia huoneistoihin jaettavia tiedotteita ja
- Isännöitsijäntodistusta (lisätiedoissa tulisi olla maininta "pelastussuunnitelma laadittu, pvm." tai mistä pelastussuunnitelma löytyy tmv.).

Sähköinen tiedotus ei voi olla ainoa käytössä oleva viestintäkanava, vaikka taloyhtiön omat verkkosivut voivat joissakin taloyhtiöissä olla tavanomainen viestimisen keino.

Vaikka pelastuslaissa puhutaan tiedottamisesta, tulisi turvallisuuteen liittyvien asioiden olla kahdensuuntaista viestintää asukkaiden ja muiden kiinteistön käyttäjien sekä yhtiön hallituksen ja isännöitsijän välillä. Näin mahdollisiin muutoksiin voidaan reagoida nopeammin sekä tarvittavilta osin päivittää pelastussuunnitelmaa. Tiedottamisessakin on korostettava, että pelastussuunnitelma on laadittu asuinkiinteistön ja sen asukkaiden turvallisuudesta huolehtimista varten.

Omatoimisen varautumisen koulutus ja osaaminen

Omatoimiselle varautumiselle ei säädöksissä ole asetettu tiedollisia vaatimuksia. Lähtökohtana on, että varautumisvelvolliset hankkivat itse pelastussuunnitelman laadinnassa tarvittavat tiedot ja taidot. Lisäksi

pelastussuunnittelua ohjaamaan voidaan palkata ulkopuolinen asiantuntija. Pelastussuunnitteluun liittyvää koulutusta tarjoavat niin kaupalliset kuin yleishyödyllisetkin toimijat. Suositeltavaa on varmistaa, että hankittava koulutus antaa vähintään perustiedot omatoimisen varautumisen velvoitteista ja vastuista sekä pelastussuunnitteluprosessista.

Suunnittelua koskevan koulutuksen lisäksi asuinkiinteistöt voivat hankkia yleistä turvallisuuskoulutusta asukkaille. Tällaisessa koulutuksessa on perusteltua keskittyä vaarojen ja riskien omatoimiseen tunnistamiseen ja ehkäisyyn, sekä oikeaan toimintaan vaaratilanteissa.

Osallistuminen omatoimisen varautumisen koulutukseen ei lisää turvallisuuskoulutettujen henkilöiden juridista vastuuta asuinkiinteistöjen turvallisuudesta, vaan pelastussuunnittelun ja turvallisuuden juridinen vastuu säilyy taloyhtiön hallituksella.

7. Lähteet

Pelastuslaki 379/2011

Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005

Varautumisen ja väestönsuojelun sanasto (2007)

8. Lakiliite (poimintoja Pelastuslaista sekä Valtioneuvoston asetuksesta pelastustoimesta)

Pelastuslaki 379/2011

3 § Yleinen toimintavelvollisuus

Jokainen, joka huomaa tai saa tietää tulipalon syttyneen tai muun onnettomuuden tapahtuneen tai uhkaavan eikä voi heti sammuttaa paloa tai torjua vaaraa, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan siitä vaarassa oleville, tekemään hätäilmoituksen sekä ryhtymään kykynsä mukaan pelastustoimenpiteisiin.

4 § Huolellisuusvelvollisuus

Jokaisen on oltava huolellinen tulipalon tai muun onnettomuuden vaaran ja vahingon välttämiseksi. Jokaisen on mahdollisuuksiensa mukaan valvottava, että hänen määräysvaltansa piirissä noudatetaan tulipalon ja muun onnettomuuden ehkäisemiseksi ja henkilöturvallisuuden varmistamiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

5 § Varovaisuus tulen käsittelyssä

Tulta sekä syttyvää, räjähtävää tai muuta vaarallista ainetta on käsiteltävä huolellisesti ja riittävää varovaisuutta noudattaen. Ryhdyttäessä tulityöhön tai sellaiseen korjaustyöhön tai muuhun työhön, jonka johdosta tulipalon tai muun onnettomuuden vaara tuntuvasti lisääntyy, on huolehdittava riittävästä varotoimista.

9 § Rakennusten palo- ja poistumisturvallisuus

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että:

- 1) tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen;
- 2) rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin;
- 3) pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista;

4) pelastushenkilöstön turvallisuus on otettu huomioon.

Helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa ei saa säilyttää ullakolla, kellarissa, rakennuksen alla tai sen välittömässä läheisyydessä niin, että siitä aiheutuu tulipalon syttymisen tai leviämisen vaaraa tai että tulipalon sammuttaminen vaikeutuu.

10 § Rakennusten uloskäytävät

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että uloskäytävät ja kulkureitit niille pidetään kulkukelpoisina ja esteettöminä ja muutenkin sellaisessa kunnossa, että niitä voidaan käyttää turvallisesti ja tehokkaasti.

Uloskäytävillä sekä ullakoiden, kellarien ja varastojen kulkureiteillä ei saa säilyttää tavaraa.

Uloskäytävät ja kulkureitit niille tulee tarvittaessa merkitä ja valaista asianmukaisesti. Merkitsemisestä ja valaisemisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä sisäasiainministeriön asetuksella.

11 § Kiinteistöjen pelastustiet

Kiinteistön omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että hälytysajoneuvoille tarkoitetut ajotiet ja muut kulkuyhteydet (pelastustiet) pidetään ajokelpoisina ja esteettöminä ja että ne on merkitty asianmukaisesti.

Pelastustielle ei saa pysäköidä ajoneuvoja eikä asettaa muutakaan estettä.

Sisäasiainministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä pelastustien merkitsemisestä.

12 § Laitteiden kunnossapito

Seuraavat tässä laissa tai muissa säädöksissä vaaditut tai viranomaisten määräämät varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti: 1) sammutus-, pelastus- ja torjuntakalusto; 2) sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet; 3) palonilmaisu-, hälytys- ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet; 4) poistumisreittien opasteet ja valaistus; 5) väestönsuojien varusteet ja laitteet.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista velvoitteista vastaa rakennuksen yleisten tilojen ja koko rakennusta palvelevien järjestelyiden osalta rakennuksen omistaja, haltija ja toiminnanharjoittaja osaltaan sekä huoneiston haltija hallinnassaan olevien tilojen osalta.

Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

1) laitteiden toimintakunnossa pitämiseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista ja menettelytavoista sekä kunnossapito-ohjelmasta; 2) laitteista, joille on tehtävä käyttöönotto- tai määräaikaistarkastus tai jotka on huollettava määrävälein; 3) huollon ja tarkastuksen ajankohdasta ja määrävälistä; 4) toimenpiteiden kirjaamisesta.

13 § Nuohous ja ilmanvaihtolaitteiden huolto

Rakennuksen omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan on yleisten tilojen ja koko rakennusta palvelevien järjestelyjen osalta sekä huoneiston haltijan hallinnassaan olevien tilojen osalta huolehdittava, että: 1) tulisijat ja savuhormit on nuohottu 59 §:n mukaisella tavalla; 2) ilmanvaihtokanavat ja -laitteet on huollettu ja puhdistettu siten, että niistä ei aiheudu tulipalon vaaraa; 3) tikkaat, kattokulkutien osat ja katon turvavarusteet pidetään sellaisessa kunnossa, että nuohoustyö voidaan suorittaa turvallisesti.

Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä: 1) tulisijoista ja savuhormeista, jotka on nuohottava määrävälein, sekä nuohouksen ajankohdasta ja määrävälistä; 2) ilmanvaihtokanavista ja -laitteista, jotka on paloturvallisuussyistä puhdistettava määrävälein sekä puhdistuksen ajankohdasta, määrävälistä ja puhdistustyön sisällöstä.

14 § Omatoiminen varautuminen

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

1) ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä; 2) varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa; 3) varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät; 4) ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.

Edellä 1 momentissa säädetty koskee myös muualla kuin rakennuksessa harjoitettavaa toimintaa sekä yleisötilaisuuksia.

15 § Pelastussuunnitelma

Rakennukseen tai muuhun kohteeseen, joka on poistumisturvallisuuden tai pelastustoiminnan kannalta tavanomaista vaativampi tai jossa henkilö- tai paloturvallisuudelle, ympäristölle tai kulttuuriomaisuudelle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat, on laadittava pelastussuunnitelma 14 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä. Pelastussuunnitelman laatimisesta vastaa rakennuksen tai kohteen haltija. Jos rakennuksessa toimii useita toiminnanharjoittajia, rakennuksen haltijan tulee laatia pelastussuunnitelma yhteistyössä toiminnanharjoittajien kanssa. Rakennuksen haltijan tulee laatia rakennuksen pelastussuunnitelma kuitenkin aina yhteistyössä 18 §:ssä tarkoitetun hoitolaitoksen ja palvelu- ja tukiasumisen toiminnanharjoittajan kanssa.

Pelastussuunnitelmassa on oltava selostus:

1) vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä; 2) rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä; 3) asukkaille ja muille henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi; 4) mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kohteista, joihin on laadittava pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelman sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

17 § Palovaroittimet

Huoneiston haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että asunto varustetaan riittävällä määrällä palovaroittimia tai muita laitteita, jotka mahdollisimman aikaisin havaitsevat alkavan tulipalon ja varoittavat asunnossa olevia.

Majoitustiloissa sekä 18 §:ssä tarkoitetuissa hoitolaitoksissa ja palvelu- ja tukiasumisessa 1 momentissa säädettyä vastaava velvollisuus on toiminnanharjoittajalla.

Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen laitteiden määrästä, sijoittamisesta sekä toiminnasta.

76 § Väestönsuojan käyttö normaalioloissa ja käyttöönottovalmius

Väestönsuoja sekä väestönsuojeluvälineet ja -laitteet on pidettävä sellaisessa kunnossa, että väestönsuoja voidaan ottaa käyttöön 72 tunnissa.

80 § Palotarkastuksen ja muun valvontatehtävän toimittaminen

Pelastuslain 80 § mukaan palotarkastuksia ja muita 78 §:n mukaisen valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä saa suorittaa alueen pelastusviranomainen. Palotarkastus saadaan suorittaa rakennuksessa ja rakennelmassa, niihin kuuluvissa huoneistoissa ja asunnoissa sekä muissa kohteissa. Palotarkastuksen suorittaja on päästettävä kaikkiin tarkastettaviin tiloihin ja kohteisiin. Tarkastettavan kohteen edustajan on esitettävä säädöksissä vaaditut suunnitelmat, muut asiakirjat ja järjestelyt.

Kiinteistön omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan on pyynnöstä toimitettava alueen pelastusviranomaiselle maksutta 15 §:ssä tarkoitettu pelastussuunnitelma ja mahdolliset muut sellaiset kohteen palo- ja poistumisturvallisuudesta laaditut asiakirjat, joita alueen pelastusviranomainen tarvitsee 78 §:n mukaisessa valvontatehtävässään.

Palotarkastuksesta on laadittava pöytäkirja, jossa tulee riittävästi yksilöidä tarkastuskohde, tarkastuksen kulku, tarkastajan tekemät keskeiset havainnot, tarkastettavan kohteen edustajan esittämä selvitys sekä johtopäätökset ja niiden perustelut. Pöytäkirja on myös laadittava, jos alueen pelastusviranomainen muutoin valvonnan yhteydessä antaa 81 §:ssä tarkoitetun korjausmääräyksen tai keskeyttää välittömän tulipalon tai muun onnettomuuden vaaraa aiheuttavan toiminnan. Pöytäkirja on viipymättä annettava tiedoksi asianosaisille.

81 § Korjausmääräys ja toiminnan keskeyttäminen

Jos alueen pelastusviranomainen 81 § mukaisesti valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee puutteita tässä laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa, pelastusviranomaisen on määrättävä ne korjattaviksi. Jos puutteita ei voida heti korjata, korjaamiselle tulee antaa määräaika.

Jos alueen pelastusviranomainen tämän lain mukaista valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee puutteita muussa laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa ja arvioi puutteiden aiheuttavan vakavaa vaaraa

henkilöturvallisuudelle, pelastusviranomaisen voi määrätä puutteet korjattaviksi. Jos puutteita ei voida heti korjata, asiasta tulee ilmoittaa asianomaiselle valvontaviranomaiselle.

Jos valvontatehtävässä tai muutoin havaittu puutteellisuus tai virheellinen menettely aiheuttaa välittömän tulipalon tai muun onnettomuuden vaaran, pelastusviranomaisella on oikeus tarvittaessa heti keskeyttää toiminta ja määrätä onnettomuuden ehkäisemiseksi välttämättömistä toimenpiteistä. Määräystä on heti noudatettava

82 § Erityiset turvallisuusvaatimukset

Kohteeseen, jossa harjoitettu toiminta tai olosuhteet aiheuttavat henkilö- tai paloturvallisuudelle tai ympäristölle tavanomaista suuremman vaaran, alueen pelastusviranomaisen voi, jos se on välttämätöntä, määrätä toiminnanharjoittajan hankkimaan tarkoituksenmukaista sammutuskalustoa ja muita pelastustyötä helpottavia laitteita tai asentamaan automaattisen sammutuslaitteiston taikka ryhtymään kohteessa muihin välttämättömiin toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä ihmisten ja omaisuuden turvaamiseksi onnettomuuden varalta.

Alueen pelastusviranomaisen tulee kuulla maankäyttö- ja rakennuslain 124 §:ssä tarkoitettua kunnan rakennusvalvontaviranomaista valmisteltaessa 1 momentissa tarkoitettua määräystä kohteessa edellytettävistä turvallisuusvaatimuksista, jos turvallisuusvaatimusten toteuttaminen edellyttää rakennuslupaa tai toimenpidelupaa.

Pelastusviranomaiset voivat 84 § mukaan tehdä tarkastuksia tässä laissa säädettyjen suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen varautumisjärjestelyjen valvomiseksi. Tarkastuksen toimittajalla on oikeus päästä tarkastettaviin tiloihin ja saada selvityksiä tässä laissa vaadituista varautumista koskevista suunnitelmista ja muista järjestelyistä. Tarkastusta ei kuitenkaan saa toimittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa eikä 83 §:ssä tarkoitetuissa kohteissa.

VNA pelastustoimesta (407/2011)

1 § Velvollisuus laatia rakennukseen ja muuhun kohteeseen pelastussuunnitelma

Pelastuslain (379/2011) 15 §:ssä tarkoitettu pelastussuunnitelma on laadittava:

1) asuinrakennuksiin, joissa on vähintään kolme asuinhuoneistoa; 2) pelastuslain 18 §:ssä tarkoitettuihin kohteisiin;

Jos samaa kohdetta varten tulee muun lain kuin pelastuslain taikka toimivaltaisen viranomaisen antaman määräyksen nojalla laatia turvallisuus-, valmius- tai muu vastaava suunnitelma, erillistä pelastussuunnitelmaa ei tarvitse laatia, vaan vastaavat asiat voidaan koota mainittuun muuhun suunnitelmaan. Tästä on mainittava suunnitelmassa.

2 § Pelastussuunnitelman sisältö

Pelastuslain 15 §:n 2 momentissa säädetyn sisältövaatimuksen lisäksi pelastussuunnitelmassa on tarpeen mukaan otettava huomioon myös kohteen tavanomaisesta poikkeava käyttö ja tilapäinen käyttötavan muutos.

Pelastussuunnitelmassa on selvitettävä myös, miten pelastuslain 14 §:n mukainen omatoiminen varautuminen toteutetaan poikkeusoloissa.

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen asukkaille ja työntekijöille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon.

Pelastuslaitoksen tulee antaa neuvontaa pelastussuunnitelman laadinnasta.